

Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.

3. Тодика Ю. М. Громадянство України: конституційно-правовий аспект: навч. посіб. / Ю. М. Тодика – Х.: Факт 2002. – 254 с.

УДК 342:341.6:061.1ЄС (043.2)

Новохат Г.С., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Толкачова І.А., к.ю.н.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

На сьогодні, законодавство нашої держави перебуває на етапі входження до європейського правового простору. Так, виникає необхідність його приведення у відповідність до міжнародних стандартів. Процес швидкого розвитку демократизації в українському суспільстві викликає інтерес до правових позицій, практики, а також досвіду Європейського суду з прав людини та застосування їх Конституційним Судом України. Актуальним є питання захисту та гарантії конституційних прав і свобод. Найвищою гарантією прав та свобод людини і громадянина є конституційний лад України, що заснований на неухильному дотриманні Конституції України та законів України, приписах природного права, загально визнаних принципах і нормах міжнародного права.

Питання захисту та гарантії конституційних прав і свобод було та залишається визначальним для європейських країн, спільна конституційна традиція яких знайшла своє відображення на загальноєвропейському рівні, насамперед у цінностях та принципах, закладених у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року. В Україні спостерігається подвійний захист фундаментальних прав і свобод, які закріплені у Конвенції та Конституції України: він відбувається на конституційному та конвенційному рівнях. Зазначені права й свободи мають спільну юридичну природу та характеристику, а їхній зміст встановлюється у процесі їх застосування [1, с.122].

Все частіше відзначається зростаючий вплив Європейського суду з прав людини на українське право і судову практику. При цьому мова йде про необхідність використання «європейських стандартів» як ідеалу, до якого нам необхідно прагнути. Європейський суд з прав людини називає власну практику прецедентною. Прецедентність проявляється в тому, що цей суд при вирішенні справ схильний в цілому слідувати підходам, які ним застосовувалися раніше, якщо тільки не визнає за необхідне їх редагувати [2, с. 1009].

До Європейського суду з прав людини надходить чимало заяв від громадян України, що свідчить про наявність проблем у справі захисту прав і свобод людини, виникнення яких зумовлено передусім системними недоліками у функціонуванні судової системи. Такі недоліки пов'язані з недосконалістю чинного законодавства в сфері судоустрою та судочинства. У багатьох випадках рішення Конституційного Суду України у питаннях тлумачення і вироблених правових позиціях орієнтують законодавця, суди, громадян по відношенню до застосування міжнародного права при удосконаленні законодавства, вирішенні конкретних справ, відстоюванні власних прав. Конституційний Суд України в процесі вирішення конкретної справи використовує для формулювання правових позицій рішення Європейського суду, але не в цілому, а тільки окремі висновки (правові позиції) даного міжнародного органу, які сформульовані ним щодо аналогічних подібних справ [3, с. 11].

На сьогодні, в Україні застосовують декілька підходів до використання судами практики Європейського суду з прав людини: застосування Конвенції та практики її тлумачення у нерозривній єдності, використання практики Суду як додаткового аргументу та як тлумачення, що має нерозривний характер. З огляду на практику самого Конституційного Суду України можна зробити висновок, що він неодноразово посилався як на рішення відносно України, так і на рішення відносно інших держав. У деяких випадках Конституційний Суд України застосовує декілька рішень Європейського суду з прав людини з одного питання, наприклад у Рішенні про поширення відомостей від 10.04.2003 р. використовувалися рішення у справах «Нікула проти Фінляндії» та «Яновський проти Польщі», у рішенні щодо предмета та змісту закону про Державний бюджет України від 13.01.2009 р. – рішення у справах «Сорінг проти Сполученого Королівства» та «Ріс проти Сполученого Королівства» [4].

Аналізуючи досвід Європи щодо використання практики Європейського суду з прав людини, можна дійти висновку, що, на сьогодні, європейська правотворчість виступає потужним механізмом впливу на розгляд справ в органах конституційної юрисдикції. Для України одним з основних завдань є побудова дієвої системи впровадження правових позицій Європейського суду з прав людини, яка б врахувала й позитивний, й негативний досвід країн Європи.

Література

1. Шевчук С. Узгодженість практики Європейського суду з прав людини та Конституційного Суду України / С. Шевчук // Вісник Конституційного Суду України № 4–5/2011. – С. 122-130.

2. Чубенко А. А. Вплив практики Європейського суду з прав людини на конституційне судочинство в Україні / А. А. Чубенко // Правова доктрина – основа формування правової системи держави: матеріали Міжнар. наук.-практ.

конф., присвяч. 20-річчю НАПрН України та обговоренню п'ятитом. моногр. «Правова доктрина України», Харків, 20-21 листопада 2013 р. / Нац. акад. прав. наук України. – Харків, 2013. – С. 1009-1011.

3. Головін А. Конституційне правосуддя: вчора, сьогодні, завтра / А. Головін // Вісник Конституційного Суду України. – 2011. – № 4–5. – С. 5-13.

4. Чекотовська О. Проблеми застосування практики Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс] / О. Чекотовська // Центр суддівських студій. – Режим доступу: <http://www.judges.org.ua/dig4202.htm>.

УДК 342.9:347.763 (043.2)

Панченко І.В., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Павлюк С.О., студент,
Навчально-науковий гуманітарний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Гусар О.А., к.ю.н.

АВІАЦІЙНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

У Повітряному Кодексі України [1] в ч. 2 ст. 4 законодавець визначає, що державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України полягає у формуванні державної політики та стратегії розвитку, визначенні завдань, функцій, умов діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України, застосуванні заходів безпеки авіації, прийнятті загальнообов'язкових авіаційних правил України, здійсненні державного контролю за їх виконанням та встановленні відповідальності за їх порушення.

Президент України та Кабінет Міністрів України забезпечують реалізацію державної політики розвитку авіації України відповідно до Конституції та законів України (ч. 3 ст.4) [2].

Енциклопедично-словникова література визначає «державне регулювання як вплив держави на економічну систему, спрямований на досягнення цілей її економічної політики [3, с. 61]; здійснення державою комплексних заходів (організаційних, правових, економічних тощо) у сфері соціальних, економічних, політичних, духовних та інших суспільних процесів із метою їх упорядкування, встановлення загальних правил і норм суспільної поведінки, а також запобігання негативним явищам у суспільстві [4 с. 6]; сукупність інструментів, за допомогою яких держава встановлює вимоги до підприємств і громадян [5, с.153]; економічний метод державного управління, який є системою типових заходів законодавчого, виконавчого і контрольного характеру, що здійснюється відповідними державними органами та громадськими організаціями з